

Richard Crha

PROČ

**jsem se zatím ještě
nezastřelil**

Richard Crha

Narozen 19. 10.1953 v Litoměřicích. Dramaturg kulturního střediska, novinář a redaktor, spisovatel, jeho básně vycházejí v několika časopisech.

Kromě toho, že se narodil a ještě se mu nepodařilo umřít, pracoval s některými mnohem zodpovědnějšími spoluobčany v Televizním klubu mladých (ČT), když byl mladý, rovněž v Ahoji na sobotu, když ho bavilo volat Ahoj, načež, když měli lidi plné ruce klíčů, kterými si chtěli aspoň jednou zazvonit, přestoupil do Mladého světa, kde obdivuhodně omládnul a psal texty ne-li do mramoru, tak pískovce určitě. Celý dvacet let opatroval svůj celoživotní projekt, totiž časopis Pivní kurýr, kde šířil osvětu mezi lidma, kteří si zamilovali pivo jako takové a jeho vlastní hlavou vymyšlený slogan: "Kdo nečte Pivního kurýra, pije nevzdělán," byl velmi oblíbený ve všech cenových skupinách. Poslední jeho zodpovědnou prací byl televizní pořad "Stalo se...", ve kterém si společně s autorem projektu Jiřím Podlipným dělal tak dlouho srandu z politiků, až jim to zatrhli. Poslední dva roky již jen píše knihy a má rád jednu holku, protože je věrný.

Proč jsem se zatím ještě nezastřelil

...Proč jsem se zatím ještě nezastřelil?

Protože nemám žádnou pistoli, to dá rozum. A řeknu vám rovnou, že bez pistolky se nezastřelíte, i kdybyste moc a moc chtěli. Ačkoliv se samozřejmě nemohu ani za nehet k někomu přirovnávat, myslel jsem i v tento okamžik na svého největšího oblíbence přes psané slovo, totiž na Ernesta Hemingwaye, který si v Ketchumu ve státě Idaho, když mu došlo, že už nemá o čem psát, že už mu psaní sebralo všechny síly, vzal ze stěny hamerlesku, kterou si vložil do úst, na chvíli se zamyslel a pak zmáčknul spoušť, přičemž si samozřejmě opřel hlavu o stěnu, aby mu nábojnice v hamerlesce neodnesla celou jeho stále geniální hlavu příliš daleko.

To si, laskavě, zapamatujte, kdybyste se náhodou chtěli také zastřelit, aby vás příbuzní nehledali po místnosti a neskládali vás z kousků jako puzzle. Takže, vážení, když už, tak pevně zapřít hlavu o stěnu.

Richard Crha

Proč jsem se zatím ještě nezastřelil

2015

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno. Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno!

© Richard Crha, 2015

© INDEART, 2015

www.indeart.cz

978-80-7519-100-7 (PDF)

Motto:

Na velmi ošidném úsloví, že moudřejší ustoupí, je založena světovláda hloupých.

A snad i proto je křesťanství, myslím si, vystavěno na velice špatných základech: Ty po mně kamenem, já po tobě chlebem – nebo – Ukradl jsi mi halenu? Dám ti i svou sukni, přibližně tak nějak nám to řekl Ježíšek.

A já se jen nestačím divit, kolik hajzlů takovou filosofií de facto podporujeme...

Proč jsem se zatím ještě nezastřelil?

Protože nemám žádnou pistoli, to dá rozum. A řeknu vám rovnou, že bez pistolky se nezastřelíte, i kdybyste moc a moc chtěli.

Asi tak.

Pokud si myslíte (a já to na vás vidím), že jsem na samotný rozjezd této novely příliš pesimistický, tak se nenechte zmást: Mám náladu velmi, velmi dobrou (byť mi není dvakrát), a přesto bych se úplně nejraději ze všeho zastřelil; kdybych ovšem měl tu pistolku.

Stačila by bohatě jedna a nemusila by být ani opakovací.

Jedna rána bohatě stačí, postupně vysvětlím.

Jako hlasatel počasí bych možná vtipně pověděl, že se nade mnou stahují temné mraky, má obloha potemněla, chumelí mi v duši a hvězdičku v podobě naděje na mé nebeské klenbě nenaleznete.

Malá odbočka k tomuto:

Nebeskou klenbu jsem vždycky miloval a byl z ní doslova paf. Již jako dítě jsem si myslel, že hvězdičky na nebi jsou mí andělíčkové. Že tu a tam zlatavě blikají a tím mne pozdravují. A já jim také mával a vlastně mávám i dnes.

Příliš dětinské?

Ač jsme byli s bratříčkem od dětství nekřtění pohané, večer co večer, když jsme musili na kutě, přeříkávali jsme si čtyřverší, kterému nás nejhodnější maminka maminek naučila:

*Andělíčku, můj strážníčku,
opatruj mi mou dušičku.
Opatruj ji ve dne v noci,
bud' mi vždycky ku pomoci.*

Přiznám se, že to někdy fungovalo. Ale taky se přiznám, že už to nefunguje. Jen ta nebeská klenba zůstala stejná a já se s ní tak trochu a nostalgicky loučím.

Ještě malá odbočka k tomuto:

Ačkoliv se samozřejmě nemohu ani za nehet k někomu přirovnávat, myslel jsem i v tento trudný okamžik na svého největšího oblíbence přes psané slovo, totiž na Ernesta Hemingwaye, který si v Ketchumu ve státě Idaho, když mu došlo, že už nemá o čem psát, že už mu psaní sebralo všechny síly, vzal ze stěny hamerlesku, kterou si vložil do úst, na chvíli se zamyslel a pak zmáčknul spoušť, přičemž si samozřejmě opřel hlavu o stěnu, aby mu nábojnice v hamerlesce neodnesla celou jeho stále geniální hlavu příliš daleko.

To si všichni možní potencionálové, laskavě zapamatujte, kdybyste se náhodou chtěli také zastřelit, aby vás příbuzní nehledali po místnosti a neskládali vás následně z kousků jako puzzle.

Takže, vážení, když už, tak pevně zapřít hlavu o stěnu, jinak je z vás puzzle.

Nemít však o čem psát, to je vám, panečku, velmi silné téma ku psaní – protože už naprosto přesto víte, že toto bude docela poslední věc, kterou seštelujete dohromady, alespoň co se psaného slova týče. Seštelovat se dá mnohé. Asi jako děti, když jsme skládaly do kupy krystalku, tedy velmi amatérské rádio.

Mám ovšem hodně trapný pocit, že mluvím o něčem, co bych neměl říkat ani před svou blížící se smrtí.

Asi tak.

Je na světě hodně lidí, kteří si myslí, že nikdy neumřou, ale jedno vám povím; taky umřou. Jako já a jistojistě jednou i vy, byť později, ale na tom tak nesejde, protože se tam nakonec stejně všichni sejdeme. Ne že bych se na vás nějak výrazně těšil, to rozhodně ne, protože nemám návštěvy v přílišné lásce; vlastně nemám rád návštěvy jako takové vůbec. A až budu někde na hřbitově, bude-li mně tam chtít někdo uložit, raději za mnou ani nechod'te; bývám nevrlý i jako mrtvý, a tam, mezi vysokými topoly a zelenkavými tújemi mám rád svůj klid.

A ještě jedna menší odbočka k tomuto:

Byly dny v mém životě, u kterých nemám ánunk, o čem vlastně byly. Jen tak namátkou jsem si dnes odpoledne spočítal, že již polykám vzduch na tomto světě neuvěřitelných 22. 222 dní, což by svádělo k malé oslavě, neboť žádné podobné kulatiny již nikdy nenastanou.

Ne že by nebylo s kým slavit, ale nebylo co.

Když jste na světě 22. 222 dní, jde to s vámi hodně z kopce.

Přišla mi však na mysl jiná pošetilost: Kolik těch dní bylo profláknutých, respektive a eufemisticky pověděno jalových, nesmyslných, ledabyklých, nanicovatých, prostě k ničemu?

Nemohl jsem se dopočítat, stejně jako těch hvězdiček, andílků na nebeské klenbě.

Zpět ku ději:

Byl za mnou včera v hospodě Švajcar George na dvě malá pivka a věnoval mi ostrou nábojnici do své osm-a-třicítky, kterou měl zavěšenou pod maskáčemi.

Taurus, moc dobrý revolver.

Malý, výkonný.

Takže jediné střelivo už bych měl, teď se jen dostat k té potřebné pistolce.

George přijel na černé motorce BMW 800. Také tuze pěkná věc, noblesní. On to byl vlastně stroj značky Dněpr, přesně padesát let mu letos bylo, ale motor měl z BMW. Silný, hlučný, majestátní. Prostě paráda.

Chtěl jsem po Georgovi, jestli by se mnou neudělal s tím strojem jedno kolečko kolem našeho vesnického náměstíčka, že už jsem strašně dlouho neseděl v sajdkáře. Asi tak padesát let jako ona motorka zn. Dněpr (motor BMW 800).

„Příště,“ řekl George, „musím tam dát sedačku, protože normálně v ní vozím jen svého psa.“

Tiše jsem záviděl jeho hafanovi a přál jsem si v tu chvíli být psem.

I tím nejprašivějším.

George ovšem přijede až v sobotu, protože si přiveze dva obrovské štrůcky uzeného bůčku, které mu obé v naší udírně značky Český Golem řádně pro-udíme,

ježto tento jím zakoupený bok je prohnán jen párou a k uzenému mívá hodně, řekl bych až hodně daleko.

Doba je již taková, že i uzené pouze vypadá jako uzené.

Doba je již taková, že všechno jen tak vypadá.

Malá odbočka k tomuto:

Pokud vás zaujala zmínka o naší udírně značky Český Golem (a já na vás vidím, že jste docela nažhavení), přidám vám k ní několik podrobnějších zajímavostí.

Třeba z toho budete rozpálení jako trouba.

Vyrobili jsme Českého Golema se svým bratrancem S. ze šatnové plechové dvou-skříňky, kam si dříve milí dělníci před šichtou odkládali šatstvo a nějaké ty drobnosti.

Lidi, co přicházejí do naší venkovské hospůdky Na náměstí, jsou z našeho Golema doslova jurodiví. Vodíme je k němu jako exkurse a tak jsem si, abychom šetřili slovním výkladem, vzal bílou a oranžovou křidu a popsal jednotlivé jeho součástky včetně jeho nejbližšího okolí:

Vstupní otvor – Místo pro vložení šému – Teplomíra – Roura – Kotel – Náhradní roura – Švestka na uzení – Dříví na zátop – Vlhké piliny – apod., takže nemáme s bratrancem S. tolik práce s mluvením a zvědavým návštěvám jen spoře ukazujeme prstem, co znamená toto a co toto, a co všechno tato tota dohromady. Jde přibližně o velmi podobnou scénu jako ve filmu Jára Cimrman ležící, spící.

Myslím si, že takovou udírnu nemá nikdo na světě. Dokonce i dva Thajci, kteří k nám nějakým nedopatřením zabloudili ((zjistili jsme však, že se v naší vsi (považte!) přeučují na ajťáky)), tak si našeho Golema fotili svými thajskými fotografickými přístroji jako diví, až jsem jim řekl englicky:

„Vy dva Thajci, kulihrašci moji drazí, to budou v Bangoku, ale i Pattayi čubrnět, co my čeští kluci zvládneme levačkou...“

No, jen levačkou to nebylo, makali jsme na tom i pravačkou, to dá rozum. Bylo například nutno fleksou, čili rozbruskou, odpálit prostřední stěnu, provrtat

otvory na závěsné ocelové tyčky, zohýbat silné dráty na závěsné háčky, utemovat otvory kolem roury a tomu podobně, těch činností bylo povícero.

Ještě však musíme s bratrancem S. najít kus plechu, který umístíme u blízkého ohniště na osmah vuřtů. Ten plech se bude důvěrně jmenovat: *U dvanácti měsíčků*, ježto kolem tohoto ohniště je rozloženo dvanáct ytongových kostek s prkýnky, aby lidi případně nestudila zadnice, to jen tak na okraj, abyste byli v obraze. A u prkýnka s cedulkou leden jsme umístili cedulku ještě jednu:

Reservé pro Marušku (šla pro jahody).

Taky jsem řekl Švajcarovi Georgemu z Curychu, že to, co právě čmárám na hospodské účtenky tužkou zn. Mentor, tvrd. N°2 a tuto pravidelně okrouhávanou ořezávkem zn. Mapson, je celé jaksi na okraj, jakási pouhá marginálie, protože čím dál tím častěji si uvědomuji, že celý náš život vezdejší je jaksi a pouhopouze lehce nedopečenou bábovkou, která, když se dopeče, tak už u toho nejsme, protože jsme se krátce předtím zastřelili nebo udělali něco tomu podobnému.

Ale obraťme list.

„Georgi, to mi ovšem pověz, jaké je podnebí v tom vašem Curychu?“

„Jako ve Stříbrné Lhotě. Na hovno,“ odpověděl mi vcelku lakonicky.

Hned mi bylo z jeho věty jasné, že do žádného Curychu nemusím ani jezdit. Že stačí sedět u ohniště na jedné naší ytongové kostce s dřevěným prkýnkem ve Stříbrné Lhotě a jste jakoby v Curychu.

Taky na hovno.

Navíc si můžete namlouvat, že sedíte na ytongu s popiskou Leden a jako Maruška si můžete kdykoliv odskočit pro lesní jahody. Rostou u nás hned za rohem a to vám řeknu, že jahůdka lesní je mnohem chutnější, než-li jahoda zahradní.

George mi pověděl při druhém malém pivku, že jsem vcelku blázen. Nijak jsem se neurazil, protože se za to nestydím. Jen blázni totiž mají dostatek času přemýšlet jen tak, na blint, byť to valného oučinu nemá. Ale to si nevyberete.

Asi tak.

Jsou lidi, kteří se zase nestydí za to, že jsou úplně normální. Ale já nemám úplně normální lidi v pražádne oblibě. Jsou totiž tací, jak bych to přesně vyjádřil... příšerně a úplně normální. Tak moc a moc normální, až mi připadají poněkud nenormální.

Snad i proto jsem se doposud upřímně nezastřelil, byť už mám tu nábojnici.

George mi také pověděl, když si nasazoval helmu a brejle, čímž vypadal jako nacista z válečného filmu (měli velmi podobné stroje i obličej), že jsem mimo jiné i schopný blbec.

Velmi upřímné sdělení.

Nijak jsem se však ani v tomto případě za to neurazil, protože se ani za to nestydím.

Asi tak.

Blbců je už na světě tolik, že se mezi nimi doslova ztratíte. Stanete se šedou myškou velkého stáda, které jako tupé kráčí za svým náčelníkem, ještě větším blbcem, než jste vy sami a to už je co říct. Někdy, a to v okamžicích, kdy se nechci rovnou zastřelit, říkávám si, byť jen tak pro sebe, ale častokrát:

„To se nám ale letos zase urodilo blbců!“

A vážně.

Někdy je doslova kumšt narazit na ne-blbce. Třeba na vás, protože já mám, samo-sebou, samé inteligentní čtenáře. Gratuluji vám a dejte si na mně v pekle jedno velké pivo. Máte ho tam ode mně předplacené.

Asi tak k tomuto.

Takže teď, v překotném víru předposlední dnů, už se jen těším na to, až v sobotu přífrčí Švajcar George z Curychu, já mu zavěším dva štrůčky ne-uzeného boku do našeho Českého Golema a on se mnou objede se svým Dněprem (motor BMW 800) celé to naše náměstí.

Na to se vážně moc a moc těším.

Protože kdyby nepřijel, tak se rovnou zastřelím.

Asi tak k tomuto všemu.

George se s tím celým svým životem nijak nesral.

Asi tak.

Jsou lidi, kteří rovnou říkají, co si myslí. Jeho případ. Ty mám docela rád. Ale pak jsou taky lidi, kteří říkají to, co si nemyslí a přitom si myslí, že vy si budete myslet, jak to s vámi dobře myslí. Těm ale můžete klid'ánko říct to, co občas říkávám každému druhému v naší Hospůdce, kde se zastavil čas:

„Kecy nemaj cenu.“

Říkává to vícero lidí na světě:

„Kecy nemaj cenu.“

Jenže občas taky kecají.

Malá odbočka k tomuto:

Některé kecy vypadají tak vznešeně, že máte pocit – to snad sedím s nějakým filosofem nebo co a on je to třeba debil jako poleno. Většinou.

Dubové poleno.

Těch je taky požehnaně.

Některé jejich myšlenky, obzvláště ty hluboké, nepochopíte ihned a zda-li vůbec kdy, protože jsou řidší než sedmnáct let staré ponožky. A zalátané na osmnácti místech.

Já ovšem štipuji vcelku rád, protože se nerad loučím se starými věcmi a místo dřevěného hříbku po babičce, který mi uzmulo nějaké příbuzenstvo, vkládám do ponožek při látání černou bavlnkou naběračku, které na Moravě říkají hezkým slovem šufánek.

Ale zpátky k ději:

Jednou si jeden host objednal pivo. A když jsem mu toto jedno přinesl, pověděl mi, že by si dal ještě rumu. Přinesl jsem mu rumu a on mi v ten okamžik pověděl, že by si ještě vzal startky. Když jsem mu je přinesl, vyžádal si ještě sirky. Chvilí jsem se na něj díval a pověděl mu:

„Pane rozmilý, příště se zamyslete, což bude ve vašem případě asi problém, a pokuste se učinit objednávku pokud možno co nejvíce sjednocenou do kupy. Takhle mě honíte jako financ kozu.“

Drobná odbočka k tomuto, jestli nevíte, proč se říká: „Honíš mě jak financ kozu.“

I dřívěji bývali financové, alias bernáci, alias výběřčí daní, protože již od stvoření člověka šlo vždycky jen a jen o prachy. A když lidé chudí krom povinných desátek neměli čím hradit stále vzrůstající poplatky, odevzdávali finančnímu drábovi třeba i kozu. Ježto koza bývá dosti vzpupné zvíře, míval financ mnohdy co dělat, aby ji vůbec zvládl.

Toliko asi k tomuto.

Jsou i v naší Hospůdce, kde se zastavil čas, chvíle, kdy žasnu, co všechno z lidí vypadne za blbosti, kterým vévodí pan jistý pan A, kousek odsud občas bydlící. Činí dojem vcelku sečtělého rozumbrady, ale neví například, že bramboráky se dělají z brambor či že se ve slově nabytá hospoda (plná lidí) píše měkké i, ledaže by měl na mysli, že takové hospody někdo v podvodné privatizaci nabyt.

Měl jsem ovšem v životě obrovitánskou kliku, což musím zaklepat, že jsem potkával velké množství chytrých a dovedných lidí a stal se jejich obrovitým naslouchátkem, neb jenom od nich či při nich mohl jsem povyrůst, kypět a nadýmat se pocitem, jakou že jsem to kliku vlastně měl; stejně tak jsem se ovšem později naučil arogantní blbce odkazovat do patřičných mezí, byť mi to chvíli trvalo, protože jsem jim po většinu života dával ještě šanci, že mnohé ještě pochopí a nebudou z nich vypadávat jen samé zhovadilosti.

Nenechme se však někdy zmýlit:

Z koho zase vypadávají jen samé jakoby moudrosti, tak někdy bývá ještě mnohem blbější než vypadá.

Asi tak.

Třeba včera a tím pádem zase návrat k samotnému ději:

Včera byl u nás v šenku jeden týpek s docela silným náběhem na původně sympatického debila a ten se zamyslel tak, až se mu téměř kouřilo z hlavy a pověděl na určité téma, které se zrovna v šenku probíralo, a to směrem ke všem lidem v té naší Hospůdce, kde se zastavil čas:

„Uvidíme... Uvidíme... přátelé..., uvidíme,“ dodal ještě potřetí a oklepal si popel na zem, ačkoli i ti největší debilové vědí, když tak dobře vidí, že na to tady máme poměrně velké popelníky, které lze vidět, to dá rozum.

„Uvidíme...,“ resonovalo přemoudřele celým výčepem.

A to vám hned povím, že jsme úplně hovno viděli.

Řekl bych, že to byl nějaký moc přechytralý týpek, ale ve své podstatě mlátil prázdnou slámu.

Ta se mlátí tak, že do ní mlátíte a ono v ní už dočista nic není.

Ale obraťme list k samotnému ději, pokud vůbec nějaký je..

Od Švajcara Georgeho jsem se mimo jiné dozvěděl, že má dvojí občanství – české i švýcarské.

Zeptal jsem se ho, jaké to je býti dvoj-občanem, alebrž já jsem pouhým jedno-občanem a cítím se být oproti němu lehce v tomto punktu lehce frustrovaný až retardovaný.

Podíval se na mně ten George poněkud zpytavě (byť se lehkým potutelným úsměvem) a odpověděl mi, že ho ani jedno občanství nijak zvláště nebere, protože ho všechno v těle již pobolívá.

A to vám povím z vlastní zkušenosti, že můžete mít klidně občanství emerické, spojeně-emirátské nebo doslova rumunské, ale když vás něco lehce či urputně pobolívá, je vám jakékoli občanství vcelku na hovno.

Nezlobte se, že jsem to opět vyjádřil slovem sprostým, ale abych se přiznal, žádné inteligentnější slovo mně v ten okamžik nenapadlo. Řekl bych dokonce, že na hovno je na hovno.

Pobolívaly totiž v tomto případě Georgeho všechny klouby, a když jsem mu je pečlivě sečetl, měl jich stejně jako já, též všechny pobolívané – kyčelní, kolenní, ramenné, loketní, kladkové pak všeobecně, záprstní, ale i setsakramentský kloub

Chopartův, který jest ohybačem nártu, a v němž se poté provádí amputace distální části nohy.

To jen abychom věděli, až nám bude jedna noha chybět.

Také Georgeho zlobil ještě zrak, takže jsem se ho občas zeptal, jestli mně ještě alespoň trochu poznává. A protože byl lehce nahluchlý, musil jsem mu otázku víceméně zopakovat. Ale celé to bylo roztomilé, protože jsme byli v ten okamžik jako malé děti a to jsou chvíle, kdy se máte pomalu a znovu na co těšit.

Asi tak tomu jeho zraku:

Jednou jsem mu natočil místo malého piva pivo velké a on mi vyčinil, cože jsem mu to nalil, neb to musil místo šesti loků vypít na loků devět a to ho mírně znervosňovalo (zrakem velké pivo nepoznal, počtem loků ano, to pro méně vnímavější).

Potutelně jsem se tomu usmál a jen tak hlavou mi proběhlo, že se dokážeme lehce čílit i v případech, kdy dostaneme něčeho víc. Což v životě zase tak často nebývá.

Většinou dostáváme mnohem méně.

Řeknu vám to ještě jinak.

Jsem nyní jen obyčejný vrchní, ficka, avšak honosněji mi říkejte vrchní. I když třeba při souloži jako takové (nebo kopulaci, říkejte tomu, jak chcete) jsem raději ten spodní než vrchní, protože už jsem nějaký lenivější, a hlavně na tu kterou krásnou ženskou v téhle poloze zase jednou pořádně vidím, když si na mně nasedává jako zkušený jezdec a já se jí dívám do očí, které má zavřené.

Nejspíše asi proto je má zavřené, myslím si jako spodní vrchní, že to všechno mezi námi prožívá asi víc než já. Ale možná si taky představuje, že sedí na Marcellovi Mastroiannim nebo Bradovi Pittovi (to podle věku a někdy i vkusu), a ten můj malý orgán, který zrovna v ní polehounku kutá, jí jen tak lehkým náznakem připomíná, jak by to všechno bylo krásné, kdyby pod ní ležel ten či onen zmíněný.

Ale tohle neřeším, protože:

Kecy nemaj cenu.

Možná vám přijdu jako trošku drsné individuum (dvě léta strávená v hospodském prostředí k tomu možná svádí), ale umím být ve slabých chvílkách i něžnější jedinec, když na to ovšem přijde. Někdy mívám tak zvýšenou potřebu, erupci něžnosti, až nabývám pocitu (rozum-brada pan A. by jistě napsal nabívám), že mi snad z toho prdne v kouli.

Asi tak nějak přibližně bývám něžný, když na to přijde řeč a příhodné okolnosti životní.

Jenže být dneska něžný, to už se moc nenosí, protože by o vás řekli, že jste nějaká fajnovka, bábovka, poeta na baterky nebo tak nějak. Anžto lidi, co sedávají v hospodě, dělávají raději ze sebe úžasné chlapáky, ale většinou nemají na to (jen svými řídkými slovními průjmy), protože a krátce řečeno:

„Kecy nemaj cenu.“

Chvílemi se na ně dívám a říkám si, když jim nesu to pivo nebo ty kořalky, co z nich zase vypadne za rozumy a ony to jsou ve své podstatě ty samé kecy jako včera, předevcírem, vloni.

A já z toho mívám občas neblahý pocit, že asi budu trochu chytřejší jako oni. Ale vůbec nejde o otázku chytrosti, jako spíš o to, že nemám tak blbé kecy jako oni den co den.

Jenže v hospodě, a to mi možná i odsouhlasíte, se většinou nacházejí takoví ti týpci, kteří sežrali rovnou středobod zeměkoule a taky možná i Šalamounovo hovno. Nicméně bych jim nechtěl nijak ubližovat, protože to jsou docela obyčejní lidé, kterých je kolem nás milión, akorát že o těch 999. 999 momentálně nevíme.

Protože ony osoby z množiny 999. 999, kteří mají občas v zásobě chytré a moudré věty, sedí docela jinde.

Nevíte náhodou kde?

Možná bych vám měl v druhé kapitole poslední novely o sobě něco povědět, abychom se blížeji seznámili, ježto vidím na vás zcela zřetelně, že se ještě tak úplně neznáme.

Tak například já mám na sobě černou zástěru s nápisem Coca-cola, ačkoli máme v chladáku Pepsi-colu (marketingoví chlapci a s nimi obchodáci těch

kterých vámi prodávaných značek vám naslibují kdeco, ale ve finále přivezou v obrovském nákladním voze pár nicotných tácků pod pivo).

A hle, už se tak trochu známe, když víte, že nosím černou zástěru a dokonce s jakým nápisem.

A pak přišla paní malá J., které jsem pověděl, že jí to dneska docela sekne. A ona řekla mi na rovinu, že sice děkuje uctivě za poklonu, ale že řeči nemají cenu.

Což jsem víceméně respektoval, ale když někomu řeknete, že mu to dneska sekne, chápu, že to nemusí vždy znamenat lichotku, protože z toho můžete i vyvodit, že mu to včera vůbec nesešlo a zítra třeba také nesekne.

Kdoví, jakéže paní malá J. měla o mně vlastně mínění...

...Jenže na druhou stranu vám zase povím, že mi až tak na nějakém mínění už nezáleží, protože jakmile vám začne záležet na mínění toho druhého nebo i třetího, tak se z vás najednou stává úplně jiný člověk, než doopravdy jste a to není nikdy moc dobré.

Protože by člověk měl být z jednoho kusu betonu a být alespoň přibližně takový, jaký doopravdy je.

A kecy, jak už víme, nemají cenu.

Droboulínká odbočka k tomu:

Někdy celé ty všechny kecy, což je na životě nejtragičtější, mají kecy takovou cenu, že je (ji) ani neuneseme.

A jelikož musím ty kecy, které nemají cenu, poslouchat dnes a denně, jedno vám povím zcela vážně:

Že už totiž tak úplně přesně nevím, co kecy jsou a co už kecy nejsou.

Asi tak k tomuto.

Paní malá J., abych nechodil moc dlouho kolem horké kaše, byla mojí letitou, byť neceloroční kamarádkou, jestli mi dobře rozumíte. Na vážnější vztah už asi vážně nemám (být jsem si s touto paní malou J. dokázal společný život představit), ale už jsem nejspíše zapomněl, co jeden takový vážnější vztah vlastně obnáší.

Vážně nevím co.

Pořízení si vlastního hnízdečka? Pořízení dětí? Pořízení nábytku do toho hnízdečka? Pořízení si automobilového přístroje, abyste ty děti povozili po krajině, která by vám samotným připomínala dětství? A ony ty vaše děti by se u toho nudily tak upřímně, až by vás z toho zbolelo u srdce?

Tohle si pořídit?

Na to jsem už vážně neměl.

Sílu, myšlenky a ani odvahu.

Pak mi ovšem v té hlavě vyvstala jedna celkem podstatná myšlenka:

Na cože vlastně mám ještě kousek té síly a kousek té odvahy?

Na cože, než se zastřelím?

Paní malá J. se mně na to občas zeptala, ale já jsem jí skoro vždycky odpověděl, ať se na to zeptá třeba někdy jindy, protože to momentálně nevím. Nebo na to mám moc málo síly a taky moc málo odvahy.

To mně napadlo, když jsem v podobný okamžik svého života zažil něco, co mně dostalo celkem naruby a doslova z kůže. K tomu však později.

Ráno jsem si pak sednul a napsal úplně jiné říkání, které mně v noci potkalo a skrze které jsem chtěl něco podstatného sdělit, ale nevím, jestli se mi to tak docela podařilo... Protože mám divný a nutkavý pocit, že se mi v poslední době docela nic nedaří...

Pokud nemáte v oblibě volný verš, klidně tuto pasáž přeskočte, byť přijdete o podstatnou část děje, ale pak to zase společně dohoníme:

Uprostřed této noci... (napsal člověk ve mně a zhluboka se nadechl):

*/ Uprostřed noci / která žádný prostředek pochopitelně nemá / přišla k mé
čerstvě povlečené posteli / Paní Smrt a zezadu / (považte, jak je statečná!) / píchla
mi kudlu do zad / Zakřičel jsem: „Ne! Ne!! Ne!!!“ / (taky nejsem žádný hrdina) /
a možná deset minut / (kdoví, jestli ne jedenáct) / ten člověk ve mně plakal / Mám
na to svědka / bratrance S. / ale k čemu vám je takový svědek / když zrovna brečíte
jak malý kluk / a nevíte nic nevíte / a nedokážete ze sebe vypravit jediné slovo /*

natož pak větu / Pak jsem si dal tu nejstudenější sprchu / a myslel na paní J. / jak by se asi smála tomu / kterak je můj orgán / pod ledovou sprchou maličký / až nicotný řekl bych / dá-li se vůbec o orgánu jako takovém / vůbec mluvit / Pak jsem si uvařil černé kafe / hodně černé / snad kvůli tomu kontrastu / jak byla Paní Smrtka bledá / ještě bledější jak já / a snad i proto mně tak usilovně / a dlouho hledala / Taky jsem si zapálil cigaretu / a Charles Bukowski / jo to je přesně ten / který už se nemá k světu / ale který za mnou pravidelně chodí / po točitých schodech / do poschodí / na pokoj N°4 / denně / tedy v noci / v Hodině mezi psem a vlkem (03:00 – 04.45) / a ten Charles mi zcela vážně povídá: / „Hlavně se z toho, chlapče, nepodělat...“ / což už se dneska nevidá / protože někteří jedinci jsou už podělaní v síni / a na svůj konec jsou / až neskutečně líní / Tak jsem se z toho nepodělal / a říkám mu: / „Poslechni, Henri Chinaski,“ / (což je jeho alter ego) / „víš, že jsi měl tenkrát velkou pravdu / když jsi napsal / že někdy jsme tak sami / až to prostě dává smysl?“ / Podíval se na mně / típnul cigáro o futra dveří / a já ty jeho dvě zpytavé oči vidím i teď / byť dávno odešel / Pak jsem se šel projít / řekl bych přímo naproti / prvnímu rannímu busu / jestli třeba nepřijela paní malá J. / se štrúdlem/ abych jí dal malou pusu / Šel jsem pomalu šourem / mně už nejde dostat do poklusu / ale šofér M. mi řekl / že sem skoro nikdo nejezdí / že je to konečná všech konečných / že lidi většinou jezdí jen tam a zpátky / snad jenom v případech / kdy bouchají silvestrovské šampusové zátky / a jsou z toho tak trochu popletení / že zajedou omylem až na konečnou / kde už nic není / omylem tam prostě zajedou / protože usnou a pak se teprve probudí / na té své konečné / řekl šofér busu M. / Snad jedině ta Paní Smrt znala přesně cestu / kolem topolů a tújí / tu cestu věčnou / kde už jen naše stíny plují / (a věděla přesně, proč jede až na konečnou) / A já si zapnul svou malou černou vestu / ve které nosím všechno co mám: / tužku zn. Mentor, tvrd. N°2 / hospodské účtenky a ořezávátko zn. Mapson / a možná i ten čistý štít / (i ten vám klidně na památku dám) / co taky můžete po jednom chlapákovi chtít?/ Vracel jsem se zpátky od zastávky busů / a poslouchal zpěv ptáků / Měli moc hezky nacvičenou skladbu / tuším že tra-la-la / (nebo tak nějak) / možná to bylo la-la-la-tra-la-la / kdoví co si ta kosice vlastně zpívala /

*A já je v korunách stromů / zdravil pokynutím levé ruky / protože stromy v té aleji
byly jen nalevo / nebo jsem šel v protisměru napravo / ale to už nikdo nezjistí
/snad jenom ti/ kteří pukají závistí / že si chodíte kudy chcete / No a co / říkávám si
někdy / Tak se z toho nepodělej / ty jeden umouněný světe! / Pak před naší
hospodou / kde se zastavil čas / zastavil chlápek z Kovošrotu s vlekem / (měl dva
návěsy a na jednom z nich už vrak byl) / zatímco já už se dávno usmířil /se svým
věkem / a on vám kluk jurodivá / řekl kouzelnou až přenádhernou větu / jaký je
jeho dnešní cíl: / Že si jede pro ten druhý vrak / a mně došlo / že si možná přijel
pro mně / že už je to prostě tak / že už jsem taky do šrotu / i když ještě nejsem kovo
/ například jako stará kamna značky Musgrafe / nebo Filakovo / Ale co vám budu
povídat / odvezl si ten chlap / jen modrého Peguota / a já - byť mám modrou
v oblibě - / Peguot ještě nejsem / mám jen kus toho svého života / Možná někdy
jindy / řekl jsem mu na odchodnou / ale nebylo zcela jistý / kdo si pro koho vlastně
přijede / oklikou anebo taky rovnou / Někdy se vám prostě zadřou / všechny píсты
/ a přes to už vlak nejede / A tak prostě přijela ta vznešená Paní Smrt / i se svým
dokonalým chlazením / a rovněž ten Kovošrot / zatímco Peguot v modré barvě / už
byl na tom vleku napadrt' / a moje láska všech lásek / si šla lehnout / někam na
kompost / anebo taky do krajiny / všech zvadlých sedmikrásek /*

George, když dočetl, pověděl, že se mu to celkem líbí, ale byl jediný.

Nejspíše proto, že nikomu jinému jsem to totiž přečíst nedal.

Asi tak k tomuto dočasnému (?) pomatení.

Ale obraťme list.

Měl jsem velkou potřebu (neděste se zatím) s někým si popovídat (George bohužel odjel na otočku do Švajcu). Byť jako nosič nápojů jsem se nenarodil, celkem mně ta práce baví, ale s těmi pravidelnými místními si toho moc nenapovídáte. Jsou jako kávomlýnek (spisovně kafemlejek?) a možná se tak již narodili.

Ale kdoví, k čemu jsme se na tomhle světě vlastně narodili.

Drobné vysvětlení:

Některé maminky často podléhají dojmu, že jejich potomek bude přinejmenším novým Albertem Einsteinem nebo Marií-Sklodowskou-Curie, nicméně život sám to nakonec zaonačí tak, že z chlapce se stane velmi průměrný instalatér a z děvčete šička potahů na sedadla do aut.

Ale ani na tom není nic špatného, protože když vám protéká hajzlík nebo máte ošoupané sedačky v autě, obého je pro tento svět zapotřebí, proti tomu žádá.

Moje maminka mi vždycky říkala, abych byl alespoň dobrým, a tak jsem jí udělal radost tím, že jsem měl ve škole samé dobré.

Nevěděl jsem zpočátku úplně přesně, jak to myslela s tím být dobrým, protože ani do předsíní maminek není pokaždé vidět, ale čím jsem starší, tím víc si uvědomuji, že být dobrým také stojí hodně námahy.

Snad i proto, že hajzloviny jsou vcelku zadara.

A dělávají se jako na běžícím páse.

Zhluboka jsem se nadechnul a nasál čerstvý cigaretový kouř z lokálu. Kupodivu mi voněl.

Někteří lidé mají takový odpor k cigaretám, že raději docházejí do cukráren. Ale tam se nic nového nedozvíte, snad kromě toho, že indiánek nebo turecké kafe budou muset být podle nejnovějších směrnic EU přejmenovány, protože se zde údajně jedná o urážku indiánské rasy i tureckého národa.

Už jen čekám, že nějaký ten blbec z onoho evropského ústředí přijde do naší Hospůdky, kde se zastavil čas a řekne, že nesmíme mít na jídelním lístku cikánskou hovězí, natož pak romskou pečení, protože je to těžká urážka všech těch těžce pracujících, kteří dokážou být velmi přizpůsobiví, co se dávek týče, ale v denním tisku o nich čteme jako o nepřizpůsobivých.

Kdeže, přizpůsobiví až moc.

Někdy mívám pocit, že bych s docela klidným svědomím vhodil do centra Bruxellesu (Brusel, my číšníci nejsme blbí) dvojité granát, aby ti úředníci, kteří se trápí podobnými starostmi, vyletěli do povětří přinejmenším několik kilometrů vzhůru.

A pokud možno již se nikdy nevraceli. Takovou mám na ně upřímnou pífkou.

Ale úředníci z Bruselu k nám do venkovské hospody nikdy nezajdou, protože by pro ně nebyla s dostatek nóbl a nad grilovanou klobásou by ohrovali nos, že je moc grilovaná, ve škvarkových plackách že jsou škvarky anebo v bramboračce houby z brdských lesů, protože houby jsou, jak jistě dobře víte vy, na rozdíl od zmagořelých úředníků, plíseň. Vlastně se z ní rodí. Určitě by na všechny ty věci vymysleli hned na fleku zbrusu novou vyhlášku, že škvarky do škvarkových placek, stejně jako houby do bramboračky prostě nepatří.

A to zatím ještě nedáváme do bramboračky lysohlávky, to by teprve čubrněli, co dokáže český člověk za lotrovinky.

A že by čubrněli, o tom nemějte nejmenších pochybností. Nic jiného kromě těch svých úděsných vyhlášek ani neumějí. Leda tak pootočit chod Zeměkoule, jak to chtěl učinit šmoula Špidlín.

Takže si to shrňme, ať v tom nemáme bramboračku:

Někdy mám nutkavou chuť si popovídat a jindy bych nejraději naslouchal jen tichu. Což se mi vlastně vždycky podaří jen na hřbitově, kam pravidelně docházím, snad abych si přivyknul. Je tam klid a také vím, že tam leží můj dědeček a moje babička a moje maminka a moje tety a moje sestřenice – a vůbec, je tam docela dobrá společnost.

Jedno vám rovněž povím: Všechny jsem měl rád, ale nikoli jen kvůli tomu, že šlo o přízeň (po přízni řízni, říkám si o té mé dnešní, která žije), nýbrž že to byli samí dobří lidé. Jen já se patrně trochu vymykám, protože mi dává příliš moc práce být dobrým a někdy mé celkové snažení jde prostě vniveč.

Mám každého toho odešlého předka před očima, vyjma mé babičky Hildegardy, kterou jsem si nestačil užít, neboť umřela poměrně mladá. Ale byla prý také zlatá, říkával můj dědeček i maminka a tety též.

To jen tak na okraj, ještě než také umřu. Zatím ještě nemám přesně určený den, ale v kostech tak trochu cítím, že ten den na sebe nenechá příliš dlouho čekat.

Někdy, a to v brzké ráno, se dívám na obzor (což je místo, kde všechno pokračuje, ale už bez nás), a jak tak šmíruji ten obzor, napadá mně, že už tam nedojdu. Že nemám sdostatek sil, abych tam došel. Sice bych měl ještě pár věcí zmáknout, ale znáte to. Mysl by si troufla, ale poněkud ochablé svalstvo již mne tolik neposlouchá. Jakoby se mu již nechtělo poslouchat příkazy z mozku a vzpírá se tak delší chůzi.

I tak mi v jedné slabé chvíli, kdy mi to ještě myslelo, došlo, proč obrovitánský filosof Immanuel Kant již tak dávno dospěl k názoru, že ho nejvíce fascinuje hvězdné nebe nad hlavou a mravní zákon v něm. Věc se nejspíše měla v tom, že sebemenší posun v jakémkoliv stádiu vývoje lidstva hraje pokora.

Pokora před nebeskou klenbou i před mravy, které bychom měli ctít.

Pokora, která dnes lidem tak schází, pokora k vědění, pokora k tomu chovat se přinejmenším slušně.

Osm-a-třicítka!

Držím v ruce onu lesklou nábojnici od Švajcara Georgeho a přemítám, že když mi bylo také osm-a-třicet, byl jsem v největším ajfru svého života. S chutí psát samé hezké věci v časopise, který měl čich na člověčinu (MS); radovat se ze všech tří dcer, bože, kam se všechno tak najednou podělo?

Držím v ruce onu lesklou nábojnici od Švajcara Georgeho, ale nemám Tauruse, pětikomorový celooceľový revolver, klasický, dvoupalcový.